A°. 1854. N°. 39.

WOENSDAG 15 FEBRUARIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT 15 Februarij.

Gister namiddag hebben wij aan onze geabonneerden binnen deze stad mededeeling gedaan van het telegr. berigt, omtrent de aanbieding van het ontwerp van conversie en amortisatie van schuld. Plaatsgebrek belet ons heden het ontwerp van conversie met de memorie van toeliehting, heden morgen ontvangen, mede te deelen.

Bij dit nommer is gevoegd een bijvoegsel bevattende het vervolg en slot van de laatste vergadering van den Raad dezer stad.

— De geruchten nopens eene laatste poging tot schikking zijn heden bevestigd. De Fransche *Moniteur* van gister deelt den inhoud mede van een brief door Keizer *Napoleon* aan den Czaar gezonden, waarbij een wapenstilstand wordt voorgesteld: de strijdmagten zouden terugtrekken, Rusland en Turkije onderling een verdrag sluiten en dit door de mogendheden worden bevestigd.

Men was sinds enkele dagen meer vredelievend gezind; dit had blijkbaar zijn grond in de goede verwachting, die men omtrent den afloop dezer laatste poging koestert.

Het is duidelijk, dat het voorstel der regeling tusschen de beide strijdvoerende partijen met nadere bevestiging door de mogendheden slechts een toegeven is in de vorm. In werkelijkheid zou de Czaar zijne pretentien moeten opofferen. Of hij daartoe zal overgaan ter wille der dreiging van de zeemogendheden, zal, hoopt men, spoedig bekend zijn.

Middelerwijl wapent Groot Brittanje zich tot een ontzaggelijken strijd. De zeemagt, die het bijeenbrengt, is zonder weêrga, en het zenden van eene expeditie schijnt bepaald. Alleen over het tijdstip der inscheping moet in den kabinetsraad verschil zijn.

De *Times* meldt uit Konstantinopel, dat men op 6 mijlen van daar een legerkamp voor 40,000 man oprigt. — In Klein Azie zou *Kurschid Pacha* (gen. *Guijon*) weder aanvallend gaan handelen. — Een aanval op Kalafat, waarvoor thans 65,000 Russen bijeen zijn, wordt elken dag verwacht. — De *M. Her.* zegt, dat weder 30,000 man van Moskau naar Bessarabië op marsch zijn.

Aan den Donau blijven de schermutselingen voortduren; spoedig zal er de krijg met nieuwe kracht worden gevoerd. — *Omer Pacha* is wel.

De Russ. bladen melden, dat de vloot te Sebastopol is binnengeloopen, omdat dit ten allen tijde gedurende de maanden Jan. en Febr. geschiedt, uit vrees, dat het ijs de haven kan sluiten, terwijl de vaart op de Zwarte Zee in dien tijd niet mogelijk is.

De Oostersche zaken schijnen Oostenrijk tegenover Zwitserland toegeeflijker te maken.

Te midden der Oostersche verwikkelingen openbaart zich thans in Frankrijk eene groote verwijdering tusschen geestelijkheid en regering. Gisteren wezen wij er reeds op. Eenige Bisschoppen weigeren de hun aangeboden zetels in de raden voor het onderwijs aan te nemen. — In Belgie, waar de strijd over het onderwijs tusschen regering en geestelijkheid sinds lang aanhangig is, heeft die thans beraadslagingen in de Kamer uitgelokt, die het bewijs zullen leveren, wie van beide partijen zich het waardigst heeft gedragen.

— Men berigt ons, dat 's Konings verlangen, om met zijn verjaardag dit jaar geene openbare feesten te doen plaats hebben, alleen betrekking heeft op die festiviteiten, welke uitgaven vorderen; andere plegtigheden kunnen even als vroeger plaats hebben.

— Z. M. heeft vergunning verleend aan den generaal bn. *R. Fagel*, laatst onze gezant aan het hof van Frankrijk, tot het dragen van de orde van het legioen van Eer, hem door den Keizer der Franschen geschonken.

— Het den 12 Jan. aan den Koning aangeboden verslag over de openbare werken in het Jaar 1853, wordt met toestemming van Z. M. gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld. In de *Staats Ct.* wordt deswege gezegd, dat dit verslag in het licht stelt, dat de taak der ambtenaren van den waterstaat, door de buitengewone ontwikkeling van de openbare werken, bijzonder is uitgebreid, en dat ook in 1854 en volgende jaren van dat uitmuntend korps ambtenaren veel zal geëischt worden. Bijlagen bij dit stuk zijn: het verslag der Comm. betrekkelijk de verbetering van den Holl. Yssel; der Comm. in zake de bedijking van de Lauwerzee; overzigt van het verkeer en de opbrengst der Rijks telégraaf, van 1 Dec. 1852—31 Dec. 1853.

— De minister van kolonien heeft ter kennis van de belanghebbende ouders of voogden gebragt, dat, krachtens het kon. besluit van 26 November 1845, met den 1. September dezes jaars twee jongelingen zullen worden bestemd, om, volgens een daaromtrent vastgesteld reglement, onder het oppertoezigt van den heer *G. J. Mulder*, hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkunde aan 's Rijks hoogeschool te Utrecht, te worden opgeleid tot apothekers bij het leger in Oost-Indie, en dat wanneer zij hunne zonen of pupillen daarvoor verlangen in aanmerking te brengen, deze op Maandag den 12. Junij 1854, des morgens ten 10 ure, in het scheikundig Laboratorium der genoemde hoogeschool zullen worden toegelaten tot het afleggen van een vergelijkend examen. De verzoeken tot deze toelating zullen op zegel geschreven en postvrij vóór den 1. Mei 1854 bij het ministerie van kolonien moeten zijn ontvangen en daarbij worden overgelegd eenige stukken in de *Staats-Courant* van 14 dezer vermeld.

— Er wordt gemeld, dat de Regering het gevoelen van deskundigen heeft gevraagd nopens de wenschelijkheid van het vervangen der drie korenschalen door eene enkele; alsmede dat door haar aan de betrokken autoriteiten inlichtingen zijn gevraagd omtrent maatregelen tot wering der misbruiken bij de administratiën der banken van leening; een en ander om te dienen tot voorlichting bij te ontwerpen nieuwe verordeningen op die onderwerpen

— In de residentie is aangekomen de heer *P Istomine*, kapitein-kommandant van de Russische korvet Navarino, vergezeld van zes marine-officieren, behoorende tot gemelden bodem, komende van Vlissingen. Deze heeren zullen aan H. M. de Koningin-moeder worden voorgesteld. Den 16. dezer zijn zij bij den Comm. des Konings van Z. Holland te dineren verzocht.

— In de residentie is aangekomen eene Commissie uit den gemeenteraad van Geertruidenberg, bestaande uit den burgemeester *L. P. Coene* en de heeren *W. J. de Hoog* en *J. D. C. Titsingh*, die heden bij Z. Exc. den minister van oorlog ten gehoore is ontvangen.

— Uit 's Hage schrijft men ons, dat de eisch van den heer en mevr. *van Ollefen*, acteurs bij het Zuid-Holl. Tooneelgezelschap, tegen den heer *Peters*, vroeger directeur van gemeld gezelschap, door de arr. regtbank is toegewezen, en dat de heer *Peters* tevens is veroordeeld in de kosten van het regtsgeding.

— Ds. *J. W. van Hille*, pred. bij de Hervormde gemeente te Maasbommel, berigt in de *Haarl. Ct.* dat hij eene som van $f\,651,97^5$ heeft bijeengekregen voor de oprigting van twee protestantsche scholen in twee Maas en Waalsche dorpen. Die gelden niet voldoende zijnde, roept hij zijne landgenooten op, tot meerdere ondersteuning van zijn doel.

— Het *Handbl.* berigt, dat de directie van den waterstaat het plan heeft, om, wanneer de in aanbouw zijnde commercie-sluis te Nieuwediep gereed zal zijn, de oude sluis in een droog dok te herscheppen.

— Den 8. dezer heeft de schroefstoomboot Lord John Russell de Haven van Harlingen verlaten, en is in dien namiddag niet ver van die plaats op eene droogte geraakt. Den volgenden dag is dat vaartuig echter weder vlot geraakt en heeft zijne reis vervolgd.

Het schip Koumans is waarschijnlijk geheel verloren, ten minste men bergt alles, wat te bergen is.

— Over Marseille zijn gisteren nog de volgende berigten uit Java ontvangen.

Den 22. Dec. kwam ter reede van Batavia het Amerikaansche oorlogs stoomschip Hancock, komm. *John Rotgers*, komende van de Kaap de Goede Hoop en bestemd naar Japan. Men verzekert, dat die bodem door nog drie anderen gevolgd wordt, die zich even als deze aan het Amerik. eskader in de Japansche wateren zullen aansluiten.

Uit Japan was de tijding ontvangen, dat reeds den 7. Julij aldaar was overleden de van Java zich aldaar tot herstel zijner gezondheid bevindende president der Weeskamer te Batavia Mr. *D. G. Reitz.*

DUITSCHLAND.

WEENEN 11 Februarij.

Eenige officieren, door de Russen gevangen genomen, bij het buitmaken van de Egyptiesche stoomboot Pervazy-Bahri, hebben hunne vrijheid herkregen, onder voorwaarde, dat zij zich te Triest zouden inschepen, om naar Konstantinopel te vertrekken. Met dat doel zijn zij door een Russiesch officier naar Weenen begeleid, om van daar naar Triest te gaan. Den 9. 's avonds te Weenen naar den schouwburg zich begevende, werden de Egypt. officieren door geattacheerden van de Turksche legatie gezien. De gezant schreef hierop dadelijk naar de plaatselijke overheid, met berigt, dat volgens hem de officieren vrij waren geworden, zoodra zij den voet op onzijdig gebied hadden gezet, en dat ze dus niet meer als krijgsgevangenen te beschouwen waren. Drie der Egypt. officieren hebben zich hierop dadelijk naar het hotel van den gezant begeven, en de anderen zijn spoedig gevolgd, het gezag van hun geleider niet meer erkennende.

Hierover is eene onderhandeling op touw gezet; de officieren bevinden zich intusschen onder de bescherming van de Turksche legatie.

— Den 1. Febr. is aan de Russen in Klein Wallachije het legerbevel afgekondigd, dat de soldaten zich niet meer dan 100 schreden uit hunne legerplaatsen mogen verwijderen, en dat zij zoo min mogelijk met de *verraderlijke* bevolking moeten verkeeren.

— 13 *Febr.* 5 pCt. Met. $90^3/_8$; leening. 1851 113, Bank. 1315.

ENGELAND.

LONDEN 13 Februarij.

Garibaldi is alhier aangekomen, als opperbevelhebber van een N. Amerikaansch koopvaardij-vaartuig.

— De laatste berigten uit Indië ontvangen zijn niet zeer belangrijk. Over 't geheel zijn de moussons ongunstig geweest en ontbreekt de oogst voor een groot gedeelte.

De tijdingen uit Hong-Kong zijn tot den 27 Dec. Shanghaï was den 7. te water en te land door de keizerlijke troepen aangevallen, maar de insurgenten hebben zich dapper verweerd; de troepen zijn teruggeslagen, maar hebben uit wraak de voorstad in brand gestoken. In het Noorden verkrijgt de opstand groote uitbreiding: de insurgenten waren nabij Tien

Tsin, de haven van Peking, op 60 mijlen van daar. Men verzekerde, dat de plaats was genomen. Twee ooms van den Keizer trokken aan 't hoofd van 40,000 Tartaren tegen de rebellen op. Te Peking nam men ernstige maatregelen ter verdediging. Te Ningpo was eene zamenzwering ontdekt en waren dien ten gevolge eenigen ter dood gebragt. — De Eng. stoomboot Hermès had een gelukkigen togt tegen de zeeroovers gemaakt. De Fransche stoomboot Cassini was met den gezant *Bourboulon* te Nanking terug. De Russische admiraal was te Shanghaï, maar zou naar Nangasaki wederkeeren. Commodore *Perry* was er den 17 Dec. aangekomen.

— Gec. $91^{5}/_{8}$ à $^{7}/_{8}$; Bank 216; Holl. 4 pCt. 88; $2^{1}/_{2}$ pCt. $59^{1}/_{4}$; Russ. $4^{1}/_{2}$ pCt. 89; Sp. 3 pCt. $40^{3}/_{8}$; uitgest. $18^{3}/_{4}$.

FRANKRIJK.

PARIJS 13 Februarij.

Men is heden vredesgezind. De fondsen zijn gerezen. Het kabinet van Londen moet echter naar den oorlog drijven. Men zou aan Rusland concessiën gedaan hebben.

In de binnenlandsche politiek is niets gewigtiger op dit oogenblik, dan de verwijdering die ontstaat tusschen regering en ultramontaansche geestelijkheid.

— De stoomboot Lamoriguière, van Bordeaux hier aangekomen, is heden door den keizer bezocht.

— 3 pC.. 70,20; $4^{1}/_{2}$ pCt. 99; Holl. $2^{1}/_{2}$ pCt. $58^{1}/_{4}$; Russ. $88^{1}/_{2}$; Piem. 86,50; Rom. 85; Sp. 36; 1 pCt. $18^{7}/_{8}$.

PARIJS Dingsdag 14 Februarij.

De *Moniteur* berigt, dat de Keizer der Franschen op 29 Jan. ll. aan den Czaar van Rusland een eigenhandigen brief heeft geschreven.

Daarin wordt, na een overzigt van den tegenwoordigen staat van zaken, gezegd, dat men nu op een keerpunt is gekomen, waar de aaneenschakeling der feiten óf tot een definitiven vrede óf tot eene bepaalde breuk moet leiden.

De Keizer twijfelt niet aan het besluit, dat de Czaar nemen zal tusschen de alternatieven, die aan zijne keuze worden aangeboden, indien deze, gelijk hij zelf eene vredelievende oplossing van het hangende vraagstuk wenscht. Niets is eenvoudiger, dan te verklaren, dat een wapenstilstand zal geteekend worden, en dat de oorlogvoerende partijen zullen terug trekken, in welk geval de diplomatie hare onderhandelingen zal hervatten.

Indien de Czaar mogt verkiezen, om liever regtstreeks met Turkije te onderhandelen, zouden de wederzijdsche gevolmagtigden de overeenkomst tot stand brengen, die echter vooraf aan de goedkeuring der conferentie zou worden onderworpen. Frankrijk en Engeland, die het eens zijn om de rust der wereld te herstellen, zullen alsdan voldaan zijn, en niemands eer of waardigheid zal gekrenkt zijn.

Eene weigering van den Czaar zou daarentegen aan de beslissing der wapenen en der oorlogskansen overlaten, hetgeen door de rede en de regtvaardigheid kan worden beslist.

BELGIE.

BRUSSEL 14 Februarij.

De kamer der Afgevaardigden heeft de laatste artikelen van het budget aangenomen. Heden echter moeten aanvangen de beraadslagingen over de onderhandelingen door de regering met de geestelijkheid over de zaken van het onderwijs gevoerd, daar de kamer de beide hoofdstukken over middelbaar en lager onderwijs ter zijde gesteld, om er thans de behandeling van te beginnen.

De regering heeft het geven van inlichtingen in deze zaak trachten voor te komen, doch de kamer schijnt zooveel mogelijk de handeling van regering en geestelijkheid in klaar licht te willen gesteld zien.

Men herinnert zich, dat eene der meest genoemde bezwaren tegen het vorig kabinet, en zelfs eene der hoofdredenen van deszelfs aftreden, ligt in de omstandigheid, dat het zich niet met de hooge Roomsche geestelijkheid kon verstaan. Andere mannen hebben toen het roer in handen genomen, die bekend stonden, om hunne gematigdheid en hun wensch tot eensgezindheid. Ook deze hebben alles beproefd, hebben, zooals de minister verklaard heeft, alles ingewilligd, wat de eer en de zekerheid van het burgerlijk gezag toelieten. Nadat het vorige kabinet lange gekampt had tegen de eischen der geestelijken, zijn ook onder de tegenwoordige ministers 18 maanden voorbijgegaan, zonder dat men tot het gewenschte doel is kunnen geraken. Alleen heeft men de goedkeuring der geestelijkheid kunnen verkrijgen op een hoofdstuk van het reglement op het Atheneum en de middelbare school te Antwerpen. — De toepassing van art. 8 van de wet op het onderwijs heeft men nog niet verkregen.

De Kamer vraagt thans inlichtingen, en het ware niet te verwonderen, dat zij die vraagt, opdat het openbaar blijke, aan wie de schuld ligt der onhandelbaarheid, en dat het bestuur niet verder mag gaan op den weg van toegevendheid, zoo het niet de belangen van den Staat aan de heerschzucht van enkelen wil opofferen.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— In de zitting van de Tweede Kamer van 14 Februarij zijn ingekomen de volgende wets-ontwerpen, waarvan de 6 eersten reeds gedrukt en rondgedeeld zijn, terwijl de *twee* laatsten zullen worden gedrukt en rondgedeeld, en verzonden aan de afdeelingen; als:

1°. Tot vrijdom van inkomende regten voor meststoffen in Nederl. Indie.

2°. Eindbestemming der baten, voortspruitende van de voormalige wees- en momboirkamers.

3°. Tot naturalisatie van 8 personen.

4°. Opheffing der paardenposterij.

5°. Verhooging van Hoofdst. VIII der staatsbegrooting voor 1854 (Drooge dok te Willemsoord).

6°. Tot verhooging van Hoofdst. V der staatsbegrooting voor 1853 (Herstel van waterkeeringen in Zeeland).

7°. Tot vrijwillige verwisseling van staatsschuld; en

8°. Tot verandering in de bestraffing van misdrijven.

Is ontvangen eene missive van den minister van Binnenlandsche Zaken, ten geleide van het verslag omtrent het armwezen over 1851. — Drukken, ronddeelen en in handen gesteld eener commissie van vijf leden, waartoe door den voorzitter worden aangewezen de heeren: *van der Veen*, *Groen van Prinsterer*, *de Kempenaer*, *Wintgens* en *Strens*.

Nog zijn ontvangen 11 missives van den minister van Buitenlandsche Zaken, met consulaire opgaven betrekkelijk den handel in het buitenland. — Plaatsing in de boekerij.

Op voorstel van den voorzitter wordt besloten, den dag der beraadslagingen over het ontwerp van wet nopens de inkwartieringen, waaromtrent heden een besluit moest worden genomen, nader te bepalen.

Wordt overgegaan tot het trekken der afdeelingen waarvan benoemd worden:

tot voorzitters, de heeren: *van Rappard*, *van Goltstein*, *Schimmelpenninck van der Oije*, *Gevers van Endegeest* en *Groen van Prinsterer;*

tot onder-voorzitters, de heeren: *de Brauw*, *Rochussen*, *Bosscha*, *Taets van Amerongen* en *Baud;* en tot leden der commissie voor de verzoekschriften, de heeren: *van Asch van Wijk*, *van Deinse*, *Schuurbeque Boeije*, *Sloet tot Oldhuis* en *Bieruma Oostingh.*

Daarna is de vergadering gescheiden.

ADVERTENTIEN.

⁂ Getrouwd:

W. W. ROESELING
met
G. W. CORTON.

Amersfoort, 15 Februarij 1854.

Eenige kennisgeving.

⁂ Bevallen van een *ZOON* M. HOUTZAGERS, Echtgenoot van C. CAMPAGNE Izn.

Utrecht, den 13. Februarij 1854.

⁂ Heden overleed alhier de Heer HENDRIK DE RUITER, in den ouderdom van ruim 70 jaren.

De Vuursche 10 Febr. 1854.

Eenige kennisgeving.

⁂ Tot mijne diepe droefheid overleed heden, na eene ongesteldheid van vijf maanden, in den ouderdom van 24 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot PIETER JORDANUS MUNTENDAM, met wien ik slechts ruim 8 maanden in eenen gelukkigen echt verbonden was.

Utrecht, E. H. VAN DER PANT,
12 Februarij 1854. Wed. P. J. MUNTENDAM.

Utrecht, 13 Februarij 1854.

⁂ Gisteren avond overleed in den ouderdom van bijna 53 jaren tot groote droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen, mijne geliefde en zorgvuldige Echtgenoote GERARDINA LENSSINCK, na voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der stervenden. F. L. VAN BLARICUM.

⁂ Heden overleed te Gorinchem tot onze innige droefheid, na een langdurig lijden, onze eenigst geliefde Zuster en Behuwdzuster Mejufv. T. G. DRIJVER.

Utrecht, J. C. CARLEBUR.
14. Feb. 1854. J. G. CARLEBUR,

Eenige kennisgeving. DRIJVER.

⁂ Voor de belangstelling, die de ondergeteekende gedurende hare ernstige ziekte en bij het overlijden van hare eenig overgebleven Zuster Jonkvrouwe JOHANNA SARA MEERMAN VAN DER GOES, van velen mogt ondervinden, betuigt zij mits dezen haren opregten dank.

Utrecht, den 13. Februarij 1854.

S. M. T. MEERMAN VAN DER GOES.

⁂ De Commissie voor het Concert ten behoeve der Armen bezocht door de Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo te Utrecht, heeft de eer bekend te maken, dat hetzelve zal plaats hebben, onder Directie van den Heer K. A. CRAEYVANGER, Vrijdag den 24. Februarij 1854, des avonds ten 7 ure, in de Zaal van het gebouw voor kunsten en wetenschappen te Utrecht.

Op hetzelve zullen worden uitgevoerd *de Hymne van Beethoven* en *het Lobgesang van Mendelssohn Bartholdy.*

Toegangkaarten ad *f* 1,50 per persoon zullen den dag van het Concert te bekomen zijn aan het lokaal en zijn van af heden verkrijgbaar bij den Heer H. RAHR, Muzijkhandelaar te Utrecht aan de Oude Gracht.

AANBESTEDING.

⁂ Burgemeester en Wethouders van de gemeente Vleuten c. a. en Ouden Rhijn zullen op Vrijdag den 24. Februarij 1854, des voormiddags ten elf ure, in het gemeentehuis te Vleuten, in het openbaar bij inschrijving en opbod aanbesteden:

Het maken van een nieuwe ONDERWIJZERSWONING en eenige reparatien aan de School, staande aan de Meern, gemeente Vleuten.

Waarvan de bestekken met teekening ter lezing zullen liggen in de gemeentehuizen van Vleuten en den Ouden Rhijn, mitsgaders zullen bestekken in het Koffijhuis den Nieuwen Bak en in de Logementen de Liggende Os bij *A. de Groot*, en in de Witten Engel buiten de Catharijne Barrièrre bij *J. Plieger* te Utrecht ter lezing zijn.

De aanwijzing in loco zal geschieden op Woensdag den 22. Februarij a. s. des voormiddags ten 10 ure.

⁂ De ERVEN H. TRIP geven hiermede aan hunne geëerde begunstigers kennis, dat zij weer beschikbaar hebben, eene lading versche zoogenaamde KNABBELKOLEN.

Deze zindelijke en vlugbrandende stukjes zijn voor het gebruik zeer voordeelig.

Beneden den Prijs

⁂ *UIT DE HAND TE KOOP* een modern welloopend Mahonie-hout **BILLARD,** met toebehooren. Informatien aan het bureau dezer Courant onder lett. W. franco.

222. Staats-Loterij.

Vijfde Klasse, 2e Lijst.

No. 13584 *f* 1500. No. 13071 *f* 1000.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Febr.	Uren.	Wind-rigting.	Wind-kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
14	2	zw.	2	777,61	32.5	— 8.6	0,81	0	Zwaar bewolkt.
	10	zw.	3	69,39	30 2		91	0	Idem.
15	8	wnw.	3	56,83	37,8		83	3.2	Betrokken.

AMSTERDAM 14 Febr. 1854.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld. . . . $2^{1}/_{2}$	pCt.	$59^{5}/_{8}$	$60^{1}/_{16}$	$59^{11}/_{16}$
dito dito 3	„	$71^{5}/_{8}$	$71^{7}/_{8}$	$71^{5}/_{8}$
dito dito 4	„	$89^{1}/_{2}$	$89^{3}/_{4}$	$89^{1}/_{2}$
Handelmaatschappij . $4^{1}/_{2}$	„	117		
Oost-Indische Leening 4	„	$89^{1}/_{4}$	$89^{3}/_{8}$	
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Com.* 5	„	$100^{1}/_{4}$	$100^{1}/_{2}$	$100^{1}/_{2}$
Obligat. 1828 en 1829 5	„	$100^{1}/_{8}$		
Certificaten 1840 . . 4	„	$83^{3}/_{4}$		
Certificat. bij *Stieglitz* 4	„	$82^{1}/_{4}$	$82^{1}/_{2}$	$82^{1}/_{4}$
dito Adm. te Lond. $4^{1}/_{2}$	„	$89^{1}/_{4}$	$89^{1}/_{2}$	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500	*f*	147	149	
SPANJE.				
Obligatien 1	„	$19^{1}/_{16}$	$19^{3}/_{16}$	$19^{1}/_{8}$
Binnenl. Schuld . . . 3	„	$36^{1}/_{8}$	$36^{3}/_{4}$	$36^{1}/_{4}$
Bewijzen Coupons		$4^{1}/_{4}$	$4^{5}/_{16}$	$4^{1}/_{4}$
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek 5	pCt.	$66^{3}/_{4}$	$67^{1}/_{8}$	$66^{3}/_{4}$
dito dito N. 5	„	$83^{3}/_{4}$	$83^{7}/_{8}$	$83^{13}/_{16}$
dito dito La B. 5	„	$83^{3}/_{4}$	$83^{7}/_{8}$	$83^{13}/_{16}$
dito dito . . . . $2^{1}/_{2}$	„	$33^{3}/_{4}$	$35^{1}/_{8}$	$34^{1}/_{4}$
BELGIE.				
Certific. bij *Rotschild* $2^{1}/_{2}$	„	47	$47^{1}/_{8}$	47
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100 . . 5	t	94		
Geldl. 1824, £ 200 . . 5	pCt.	94		
PORTUGAL.				
Obligatiën 3	pCt.	$34^{5}/_{8}$	35	$34^{11}/_{16}$
AMERIKA.				
Peru, Geldleening 1854 $4^{1}/_{2}$	pCt.	$61^{1}/_{8}$		
Venez., Oblig. 6 pCt. nu $3^{1}/_{2}$	„	$28^{1}/_{4}$	$28^{3}/_{8}$	
Grenada, Oblig. . . $2^{1}/_{2}$	pCt.	$18^{3}/_{16}$	$18^{1}/_{4}$	
Mexico, Obl. 1851 £ 100 3	„	$24^{3}/_{8}$	$24^{3}/_{4}$	$24^{3}/_{8}$
Noord-Amerik Amst. Bank-act.		$3^{3}/_{4}$		

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

BIJVOEGSEL VAN DE UTRECHTSCHE COURANT VAN WOENSDAG 15. FEBRUARIJ 1854.

Zitting van den Stedelijken Raad

van Donderdag 2 Februarij 1854.

(*Vervolg van ons vorig Nommer*).

Op verzoek van vele leden wordt thans door den Voorzitter aan de orde gesteld het rapport der Comm. bij Raadsbesluit van 20 October jl., belast met de beantwoording der door den heer *Ackersdijck* geopperde vragen betrekkelijk de verzetting van de wekelijksche markt, in het belang der Israëlieten. — De conclusie der Comm. was: *a* dat het niet mogelijk is een anderen dag daarvoor te bepalen, *b* dat er geen de minste gronden bestaan om, in het algemeen belang, een anderen dag voor de weekmarkt voor te stellen, *c* een *afwijzend* antwoord op het adres te geven, om gelijke redenen als door Burg. en Weth. reeds in 1833 waren opgegeven.

De heer *v. d. Heuvel* beweert, dat de Comm. verder is gegaan, dan haar is opgedragen. Hij meent, dat aan de Comm. alleen is verzocht het onderzoek der vraagpunten, gesteld door den heer *Ackersdijck*. In het rapport echter wordt ook een antwoord voorgesteld op het rekwest, en daartegen moet Spr. zich uitdrukkelijk verklaren, omdat toch bij dezen Raad het principe is aangenomen, zulke rekwesten, welke een algemeen belang betreffen, ter griffie neder te leggen, opdat een lid dezer vergadering daaruit een voorstel zou kunnen ontleenen.

De Comm. verklaart, bij monde van haren Rapporteur, de heer *Voorduin*, dat zij zich, betrekkelijk de aanmerking van het Raadslid *van den Heuvel*, geene partij stelt. De Comm. stemt toe, dat bij *het Raadsbesluit van 20 October jl.* aan haar niets meer is opgedragen, dan *de beantwoording der vragen door het Raadslid Ackersdijck geopperd*; — maar, *naar aanleiding van dat Raadsbesluit*, werd *het aangeboden verzoekschrift*, bij gelegenheid dat de stukken aan de Comm. werden toegezonden, bij apostille in hare handen gesteld *om dezen Raad daarop te dienen van consideratie en advies.* De Comm. zag in die handeling van Burg. en Weths. den betamelijken wensch uitgedrukt, om het verzoekschrift *definitief* af te doen. Zij wilde de bevoegdheid daartoe (eene bij-kwestie) niet betwisten. Immers, tot zelfs aan den Koning, was, tijdens Zr. Ms. jongste verblijf hier ter stede, de klagte gerigt, dat de zaak immer *onafgedaan* bleef; van hooger hand moet toen op *afdoening* zijn aangedrongen. Antecedenten stonden, naar het oordeel der Comm., hier niet in den weg. Wat er ook *nu* van gezegd moge worden, *het particulier belang der rekwestranten*, staat bij het onderwerpelijke verzoekschift even zoozeer op den voorgrond, als bij de *vijf* verzoekschriften, die aan het onderhavige, sedert 1815, zijn vóórafgegaan, en die (nagenoeg *woordelijk*) daarmede overeenstemmen. Op die *vijf vóórafgaande rekwesten*, is (vermoedelijk omdat het *een particulier belang* gold) immer *geappoincteerd*. Waarom *nu* niet *hetzelfde* gedaan? Zullen echter de bedoelde vragen door dezen Raad (even als door de Comm.) *ontkennend* beantwoord worden, — *voor de rekwestranten* zal het op hetzelfde nederkomen. Het is eene kwestie van *enkelen vorm*, die de Comm. aan 's Raads beslissing overlaat.

De Voorzitter stelt voor alzoo eerst het 1e punt te behandelen.

De heer *v. Lier* acht zich verpligt de conclusie van het rapport der Comm. te moeten bestrijden. Het geldt hier geenszins alleen het bijzonder belang der adressanten, doch tevens eene zaak van algemeen belang voor deze stad. Spr. gaf dit reeds, bij eene vorige gelegenheid, te kennen, toen door den heer *Ackersdijck* aan deze vergadering werd voorgesteld, de zaak, *in het belang der Israelitische ingezetenen dezer stad*, nader te onderzoeken, als wanneer Spr. het voorstel deed, het verlangde onderzoek niet, aldus beperkt, te doen plaats hebben, aan welke opmerking, waarvan men thans de juistheid schijnt in te zien, toen geen gevolg werd gegeven. De adressanten mogen bij de zaak, gelijk zij dan ook betuigen, groot belang hebben; dit kan echter, op zichzelve, niet als een overwegend motief worden aangemerkt; Spr. erkent dit gaarne, en betuigt, dat het algemeen belang hier op den voorgrond behoort te staan. Uit *dit* oogpunt beschouwd, verdient de zaak in hooge mate de belangstelling dezer vergadering. Door de verschikking van de weekmarkt op eenen anderen werkdag dan des Zaturdags, zullen de handel en het vertier binnen deze stad aanmerkelijk toenemen; men zal toch daardoor niet alleen aan de Israelieten de gelegenheid verschaffen om van de groote voordeelen, welke de markt oplevert, te kunnen profiteren, maar men zal daardoor tevens de nijverheid en den handel aanmoedigen en bevorderen; er zullen toch van vele zoowel naburige als meer verwijderde plaatsen Israelietische handelaren herwaarts komen, welke thans daarvan worden teruggehouden door het beletsel van op den Zaturdag te mogen negotiëren. Men achte dit niet gering; de Israelieten zijn bekend als een industrieel volk; daar, waar zij zich vrijelijk kunnen bewegen, wordt handel gevestigd of bevorderd en welvaart waargenomen. Spr. wijst op de hoofdstad des Rijks, op hare groote Israel. bevolking, op de vele en aanzienlijke handelskantoren, fabrieken en ondernemingen van nijverheid, door Israelieten gesticht of bestuurd wordende, waardoor ontegenzeggelijk veel welvaart wordt verspreid ten algemeenen nutte. Wie, die geen vreemdeling in de geschiedenis van ons vaderland is, zal niet dankbaar erkennen, dat de Israelieten, uit Spanje en Portugal verdreven, hunne schatten herwaarts hebben overgebragt en daardoor in geene geringe mate hebben bijgedragen tot vermeerdering van rijkdom en voorspoed in de hoofdstad en het gansche land? Wie zal niet erkentelijk herdenken de vestiging binnen de stad Amersfoort der uit Denemarken en de Hanze-steden herwaarts overgekomene Israelieten en de overbrenging door hen van de tabak-teelt en den handel in dit hoogst belangrijk artikel? Spr. acht, niet vermetel te zijn, wanneer hij beweert, dat de stad Amersfoort haren bloei en hare opkomst, voor een groot gedeelte, aan hare nijvere Israelietische inwoners te danken heeft. Met het meeste welgevallen is het, dat Spr. mag wijzen op de vele fabrieken en trafieken, in evengemelde stad door Israelieten opgerigt, en dat de handel en het fabriekwezen aldaar zeer waardiglijk door twee Israelieten mede worden vertegenwoordigd in den Gemeente-raad, alsmede in de Kamer van koophandel en fabrieken; waar zulke treffende daadzaken spreken, zijn verdere redeneringen gewis overbodig. Onder de bedenkingen, in het rapport voorkomende, tegen het verzoek der adressanten, vindt men aangevoerd, het geringe getal der Israel. inwoners dezer stad, in verhouding tot de algemeene bevolking derzelve; Spr. vermeent, dat hier niet op het *getal*, doch op het gehalte moet gelet worden, en op de vraag, of de zaak, die verzocht wordt, mogelijk, uitvoerbaar en van algemeen belang is? Indien het *getal* moest beslissen, dan zou, om een voorbeeld te kiezen, de zaak der koren-beurs evenmin bij den Raad behooren in aanmerking te komen, want ook die nieuwigheid wordt door slechts weinige belanghebbenden gevraagd. Deze zienswijze zou echter geheel en al strijden met de eischen des tijds en de vorderingen der wetenschap, en dit is zóó waar, dat, indien slechts door één enkel persoon iets werd gevraagd, wat tot heil van Utrecht konde strekken, de Raad zou zijn verpligt, dezelve te behartigen en in naauwgezette overweging te nemen! Eene andere bedenking tegen het verzoek bestond in het moeijelijke om eene inrigting, die eeuwen lang bestaan heeft, te gaan veranderen. Spr. heeft veel eerbied voor oudheden, maar die eerbied heeft zijne grenzen, dáár waar de veranderde tijdsomstandigheden, de vermeerderde concurrentie, de versnelde middelen van vervoer, eene verandering schijnen te eischen; de oudheid beslist niets voor de voortdurende nuttigheid en deugdelijkheid eener instelling. Wie zou toch bijv. de oude trekschuiten, de oude walmuren en zoovele andere oude zaken terugwenschen, enkel en alleen, *omdat* ze oud zijn? In gansch Europa, en zelfs in andere werelddeelen, verdwijnen grenspalen en slagboomen, allerwege ziet men toenadering en vereeniging tot algemeen nut en voordeel, en hier zou men zich op het oude standpunt willen isoleren! In het rekwest wordt beweerd, dat het decreet van den Koning van Holland van het jaar 1807 nimmer op eene *wettige* wijze buiten werking is gesteld. Spr. heeft zulks op geene afdoende gronden hooren wederleggen, en hij is van gevoelen, dat de Intendant van Binnenl. Zaken geene bevoegdheid had, aan een koninklijk decreet eigenmagtig zijne kracht en werking te ontnemen; hiertoe zou een keizerlijk decreet noodig zijn geweest, doch dit is hem niet aangetoond te bestaan. Met de meest mogelijke bescheidenheid vraagt Spr., of de Comm., door de *beperkte* inrigting der, aan hare beantwoording onderworpene, vraag, niet eenigzins te veel op het *bijzonder* belang der adressanten heeft gelet? Spr. eindigt zijne rede, met den wensch, dat de Raad, de zaak meer uit het oogpunt van algemeen belang moge beschouwen, als wanneer het verzoek der adressanten voorzeker een meer gunstig aanzien zal verkrijgen.

De Voorzitter moet opkomen tegen het gezegde van den heer *v. Lier*, dat de Comm. het niet der moeite waard zou gerekend hebben, om de zaak te wikken en te wegen. Wanneer men het oog slaat op het boekdeel, hetwelk door de Comm. is overgelegd, dan kan men niet anders zeggen, dan dat zij zich veel moeite heeft gegeven, en dat zij de voldingendste blijken van grooten ijver en goeden wil heeft aan den dag gelegd.

De heer *Ackersdijck* moet ook bekennen, dat het onderwerp breedvoeriger is behandeld dan in het voorstel is bedoeld. Spr. herinnert den Raad, dat het rekwest vroeger was ingekomen, en dat niemand naar aanleiding daarvan een voorstel had gedaan. Hij had zich daarom gedrongen gevoeld, om een voorstel tot onderzoek van de zaak te doen, en hij verheugt er zich in, dat de Comm. een zoo uitvoerig verslag heeft uitgebragt. De Raad is daardoor bekend geworden met de moeijelijkheden, welke aan eene verschikking van de weekmarkt verbonden zijn, en heeft daardoor dus werkelijk eene aanwinst verkregen. Ten gevolge van dat ijverige onderzoek is Spr. tot de conclusie gekomen, dat het ongeraden zoude zijn een voorstel te doen tot verschikking der weekmarkt. — Hij komt echter op tegen de beschouwing der Comm., als of op zijn voorstel een afwijzend antwoord moest gegeven worden. Spr. heeft geen ander voorstel gedaan, dan om de zaak, door medehulp eener Comm., te onderzoeken. Wat het andere deel der conclusie betreft, daarover is Spr. het met den heer *v. d. Heuvel* eens, namentlijk, dat er geen antwoord op het rekwest behoeft te worden gegeven, omdat de Raad eenmaal als systeem heeft aangenomen, om geen besluiten op dergelijke adressen van algemeen belang te nemen. Er is bij Spr. een overwegende grond, waarom hij het verzetten van den marktdag bij een besluit van dezen Raad ondoenlijk acht, het verband dat tusschen een groot aantal markten bestaat. Er zoude een onderling overleg tusschen de verschillende plaatsen, waar die markten gehouden worden, en een gelijktijdig besluit in elk dier gemeenten vereischt worden, ten einde de verschikking zonder stoornis konde worden daargesteld. Dit zoude in den tegenwoordigen toestand niet wel uitvoerlijk zijn. Spr. houdt het echter voor niet onwaarschijnlijk, dat eerlang de overtuiging algemeen zal worden, dat de markten voor eene andere regeling vatbaar zijn. De meerdere vlugheid in het verkeer, de zucht om tijd te besparen, zullen te weeg brengen dat men in vijf dagen ruim alle die markten zal kunnen houden en zal verlangen te houden, waarvoor men nu zes dagen besteedt. Tegelijk zal de wensch, die zich nu reeds openbaart, levendiger worden, om geene landgenooten van het volle genot van den binnenlandschen handel uit te sluiten. Dan zal, niet door een op zich zelf staand besluit van dezen Raad, maar door gemeenschappelijk overleg algemeen kunnen worden vastgesteld, dat de weekmarkt evenmin op een Zaturdag als op een Zondag zal worden gehouden. — Spr. moet zich nog verklaren tegen een gezegde van den heer *Voorduin*, alsof de zaak nu definitief behoorde te worden afgedaan; zulk een besluit neemt de Raad nooit, dat kan hij niet nemen. Alleen kan men voor het tegenwoordige beslissen. — Wat overigens het gesprokene door den heer *v. Lier* betreft, ook Spr. moet het erkennen, dat wij veel aan de nijverheid der Israëlieten te danken hebben: zij hebben ontwijfelbaar zeer tot den bloei van onzen handel, met name in Amsterdam, bijgedragen; de betrekkingen met den Levant is men hun grootendeels verschuldigd geweest. Spr. gelooft ook dat het ten voordeele van het algemeen zou verstrekken, de Israëlieten niet van de weekmarkt af te houden.

De heer *v. Ittersum* heeft als lid der Comm. met bijzondere aandacht geluisterd naar hetgeen door den heer *v. Lier* is in het midden gebragt, hij heeft daarin gevonden eene *oratio pro domo*, onder de meest geoorloofde maar ook meest ongunstige omstandigheden. Hoe men zich ook van het jaar 1811 heeft vermoeid en in allerlei bogten gewrongen, hoe veel moeite men ook nu nog heeft aangewend, het

was alles te vergeefs; men heeft slechts het gezond verstand te raadplegen, en men ziet, dat hier geene sprake kan zijn van een *algemeen* maar van een *zeer bijzonder* belang. Hoe of men dit ook steeds heeft tegengesproken, hoe of men steeds bewezen heeft, dat duizenden zouden benadeeld worden en hunne belangen ten voordeele van enkelen niets mogt helpen, en men mag zich wel afvragen, wat meer te bewonderen is, het geduld der respectieve autoriteiten om steeds de zaak op nieuw met ijver en naauwgezetheid te onderzoeken, of wel de vasthoudenheid der adressanten om altijd met dezelfde argumenten voor den dag te komen, en geene de minste positie te nemen, om de ingebragte bezwaren. Spr. weet zeer goed, dat de geschiedenis der Israëliten in ons land menige schoone bladzijde heeft, maar hij kan toch niet zoo gereedelijk toestemmen, dat het voor Nederland alléén zulk een bijzonder voorregt is geweest in vroegere jaren zoo vele welgestelde Israëlieten hier te ontvangen. Het was voor die nieuwe bewoners van ons land een groot geluk, hier in rust en veiligheid en ongemoeid te kunnen leven. Daarbij mag men nooit uit het oog verliezen, dat die Israëlieten kwamen in een Christenland, waar men geenen Sabbath kent, maar hen met welwillendheid is blijven behandelen. Spr. wenscht ook zeer, dat deze zaak nu definitievelijk worde afgedaan en de Raad niet telkens na verloop van eenige jaren, op nieuw moge geroepen worden, haren tijd aan zulke discussies te moeten wijden.

De heer *Voorduin*, Rapporteur der Comm., zegt, bij de aanbieding van het onderwerpelijke verzoekschrift in Januarij 1853, in die zaak een zeer levendig belang te hebben gesteld. *Alle* de inwoners van Utrecht *gelijke* voorregten, *gelijke* en de *meest onbelemmerde* gelegenheid te geven om hun bestaan te verbeteren, was steeds zijn vurigste wensch. Reeds toen heeft hij de zaak onderzocht; doch moest, tot zijn innig leedwezen, van het voornemen afzien, om zelf een voorstel tot verzetting der weekmarkt, te doen. Hij vermoedt, dat het Raadslid *van Lier* (de erkende voorstander van het verzoek) op dezelfde zwarigheden, niet enkel van *administratieven* aard, maar ontleend aan het *wélbegrepen handelsbelang*, gestuit is; althans ook *hij* zweeg. Nu Spr. het gedaan verzoek hoort afschilderen als geheel in den geest van vooruitgang, van vrijheid, van wegruiming van obstakels uit den ouden tijd, die al nog aan de ontwikkeling van handel en nijverheid zouden in den weg blijven staan — nu is er moed toe noodig om een tegenovergesteld gevoelen uit te spreken. En toch, waar pligt roept, mag die moed niet ontbreken. Naar het oordeel der Comm. is het toestaan van het gedaan verzoek geene *pligtmatige gelijkstelling* — het is eene *ongeoorloofde bevoorregting* te noemen. Staat het toch vast, dat, nu de weekmarkt op *Zaturdag* gehouden wordt, en bloeit: doordien *die dag* voor de landlieden daartoe de meest geschikte van de geheele week is; — doordien die markt *op dien dag*, in een sedert eeuwen gevestigd verband staat tot de markten, die aan dezelve vóórafgaan en daarop onmiddelijk volgen; — doordien alle middelen van aan- en afvoer juist op den *Zaturdag* gevestigd, en niet te veranderen zijn; — staat het al verder vast, dat de ondervinding onder koning *Lodewijk*, (gedurende een tijdvak, volkomen voldoende om *het ongerief der ongewoonte* te boven te komen, als het te overwinnen geweest ware) onwedersprekelijk geleerd heeft, dat het verzetten van den marktdag, het verloopen der markt ten gevolge gehad heeft, — en dat dit nu zóóveel meer en zóóveel zekerder te voorzien is, nu, sedert dien tijd, andere markten in meer beduidende concurrentie met de onze zijn gekomen, nu de communicatiën derwaarts zooveel verbeterd en versneld zijn; — staan die beide punten vast, dan is het, wel is waar, aan te nemen, dat, als de aanvoer van waren, en het aantal marktbezoekers tot op een tiende van het tegenwoordig bedrag, ten gevolge der verzetting van den marktdag, vermindert (gelijk onder koning *Lodewijk* gebeurd is), van dat tiende door de Israëlieten hier ter stede voordeel kan worden getrokken, en zij dus vooruitgaan in welvaart; — maar dan is het tevens waar, dat, wat door *de massa van ingezetenen* zou verdiend geweest zijn aan de negen tienden, die *wegblijven*, — dit *voor die massa* onherroepelijk is *verloren*. Voor *dat* offer is de Comm. teruggedeinsd. Niet het belang van *enkelen*, — maar het belang der *gemeente*, — het belang van *allen* voor te staan en te bevorderen, is door ons bezworen. Twee punten worden door de verzoekers voorbijgezien: 1°. dat de markt, op eenen anderen dag verzet, nimmer *datgene* zoude zijn, wat zij *nu* is; van daar noemde de Comm. het door de verzoekers beoogde voordeel een *vermeend* voordeel; — het is een hersenschim; 2°. dat, na de invoering van art. 144 gem.-wet, de regeling van het marktwezen nimmer in het vervolg (gelijk onder koning *Lodewijk*, naar Sprs. gevoelen, *ten onregte* plaats had) *voor het geheele vaderland*, *bij maatregel van algemeen bestuur*, is te veranderen. Toen werden er tusschen de 40 en 50 marktdagen op die wijze veranderd, ook de zoodanigen die *niet* op *Zaturdag* gehouden werden, zooals b. v. te Amersfoort. En dit moest wel gebeuren om het verband, waarin, noodzakelijk, de ééne markt tot de andere staat (eenigzins ten minste), te bewaren. Het is niet denkbaar, dat de Gemeenteraden van die 29 gemeenten in ons vaderland, waar de markt thans op *Zaturdag* wordt gehouden, tot zulke verandering zullen overgaan, en er alzoo ten minste eenig verband zal behouden worden. Zoo als de Kamer van Koophandel het betoogd heeft, de markt van Utrecht zoude *geïsoleerd* worden en *te niet* gaan, als zij verzet werd. Hartelijk wenscht de Spr., dat eenmaal die dagen van overeenstemming mogen komen, waarvan het Raadslid *Ackersdijck* gesproken heeft, maar hij stemt met dezen in, *dat die dagen nog niet zijn aangebroken*. Dit is ook vooreerst nog niet te verwachten. Waarom toch hebben schier alle gemeenten die het aanging, onmiddelijk na de opheffing van het decreet van koning *Lodewijk*, hare marktdagen op den *Zaturdag* hersteld? Omdat bij die *nieuwigheid* achteruitgang en verval — omdat bij het *oude* welvaart was ondervonden, omdat dit decreet eene *belemmering* was voor de massa, in datgene wat die massa, *vrij handelende*, blijkbaar verkoos. Voor de *Israëlieten* moge dus de verzetting der weekmarkt eene daad van *vrijgevigheid* kunnen genoemd worden — voor de *massa* is zij eene *belemmering*, een ingrijpen in het bestaande, waardoor het thans *die massa* wél gaat — eene belemmering, een ingrijpen, in strijd met dien geest van vrijheid, die onze dagen kenschetst, en volgens welken men den handel dien loop moet laten houden of inslaan, dien de handel zelve verkiest, en waarbij de handel proefondervindelijk welvaart geniet. Ja, in vorige, aloude tijden, hebben de Israëlieten, ook in deze landen zich vestigende, er welvaart in handel en industrie bevorderd; — maar eensdeels zijn die dagen hemelsbreed van de onze onderscheiden, — anderdeels, is het, ten minste in onze stad, naar Sprs. ingewonnen berigten, volstrekt niet gebleken, dat, toen de markt onder koning *Lodewijk* verzet was, en die markt daardoor al meer en meer verliep, de bloei der stad Utrecht, door de vestiging van Israëlieten hier ter stede, in het minste of geringste is toegenomen. In ieder geval, aan eene zóó geheel *onzekere* toekomst, aan de bloote verwachting van dagen die nog *zeer* verwijderd schijnen, is de *tegenwoordige bloei onzer weekmarkt*, die voor zoovele duizenden onzer ingezetenen een der hechtste middelen van bestaan oplevert, niet op te offeren, zelfs niet daarvoor in de waagschaal te stellen.

De heer *v. Lier* betuigt, met leedwezen ontwaard te hebben, dat eene door hem gebezigde uitdrukking verkeerdelijk is opgevat en uitgelegd geworden; hij brengt gaarne alle hulde aan den ijver en de naauwgezetheid, waarmede de Comm. hare taak heeft volbragt; zijne bedoeling was ook geenszins, iets in tegenovergestelden zin te zeggen, doch met alle de bezwaren en argumenten, in het rapport vervat, kan hij zich niet vereenigen, en hij vermeent de vrijheid te hebben om zulks opentlijk te doen uitkomen. Het denkbeeld, door een vorigen Spr. geopperd, om met naburige gemeenten in overleg te treden, kan zijn nut hebben, doch noodig is dit, volgens de gem.-wet, niet; art. 144 dier wet kent aan den Raad de bevoegdheid toe, om gewone marktdagen te mogen instellen, afschaffen of veranderen; van die zijde dus geen bezwaar. Besluit de Raad tot de verzochte verandering in het houden der weekmarkt, de naburige gemeenten zullen zich er zekerlijk naar schikken; de ondervinding in 1807 en volgende jaren heeft zulks bewezen. De heer *Voorduin* heeft opgemerkt, dat, gedurende de 28 maanden, toen de markt hier ter stede op Vrijdag werd gehouden, weinig Israëlieten zich hier hebben gevestigd; Spr. brengt hier tegen in, dat, toen de markt wederom op Zaturdag werd verschikt, vele gegoede Israël. familiën deze stad met der woon hebben verlaten. Wat het gerief van den landman betreft, waarover men gesproken heeft, zoo moet Spr. betuigen te weten, dat vele landlieden de verandering in het houden der markt, in der tijd, zeer hebben toegejuicht, omdat zij, des Zaturdags laat van de markt te huis komende, geen tijd over hadden, om zich behoorlijk voor den rustdag voor te bereiden, ten gevolge van de drukke werkzaamheden, aan het bezoeken der markt op den Zaturdag onafscheidelijk verbonden. Ook schippers en voerlieden klaagden, dat zij zich des Zondags met het bezorgen van brieven, pakken en boodschappen moesten bezig houden. Uit de bijlagen van het rapport is ook geenzins gebleken, dat van de zijde van naburige gemeenten of bijzondere personen (uitgezonderd van een tweetal handelaren) indertijd bezwaren tegen den Vrijdagschen marktdag zijn gerezen. De tegenwerping, dat de Israëlieten weinig omzetten in artiekelen, welke hier ter markte verhandeld worden, vindt hare beantwoording juist in de omstandigheid, dat de markt op den Zaturdag gehouden wordt, want elders, waar de markt op andere werkdagen plaats heeft, en dus voor hen de gelegenheid bestaat, wordt door de Israëlieten wel degelijk in granen en meer andere artiekelen handel gedreven; het is de *uitsluiting* alleen, welke hen noopt, zich op sommige plaatsen, even als thans hier ter stede, tot enkele artiekelen te moeten bepalen. Spr. erkent volmondig, dat de verandering welke door de adressanten gewenscht wordt, groote moeijelijkheden zoude opleveren, doch onmogelijk is de zaak niet en, als 't op het algemeen belang aankomt, moet de vrees voor tijdelijke en voorbijgaande bezwaren, aan iedere verandering van instellingen noodzakelijk verbonden, den Raad niet weerhouden om het goede tot stand te brengen!

De heer *Karsten* acht het onderhavige voorstel van groot belang, en meent, dat er voor en tegen veel kan gezegd worden. Hij herinnert dat de vraag die thans in dezen Raad ter sprake komt, reeds in de 13de eeuw elders een onderwerp was van beraadslaging; toen werd die vraag meestal in een ontkennenden zin beantwoord. Sedert is men echter allengs daarvan teruggetrokken, en in de meeste voorname steden is de weekmarkt van Zaturdag op een anderen dag verplaatst geworden. Spr. koestert de overtuiging, en gelooft dat de meeste leden van den Raad daarin met hem deelen, dat het billijk en wenschelijk ware, dat de weekmarkt plaats vond op een dag, waarop geen gedeelte der burgerij daarvan ware uitgesloten. Zoo de mededinging daardoor grooter werd, van de andere zijde zoude ook het verlies en het algemeen belang der ingezetenen er bij winnen. Na de daartegen ingebragte bezwaren komt het hem echter mogelijks zeer bedenkelijk voor, eene instelling van eeuwen ligtvaardig te verzetten, zoo wel om de kracht der gewoonte, als om den band die onze weekmarkt aan die van andere plaatsen verbindt. Hij geeft echter in bedenking, of het niet mogelijk was een middenweg te vinden door een tweeden marktdag in te voeren, gelijk in meer andere steden plaats vindt: daardoor zoude eensdeels op dien dag de mededinging voor alle ingezetenen gelijkelijk openstaan, en tevens welligt de weg worden voorbereid, om de zaturdagsche markt eenmaal te verplaatsen. Hij vergenoegt zich dit denkbeeld te opperen, terwijl hij het aan meer der zake kundigen moet overlaten, daaromtrent zoo het doenlijk bevonden worde, nader een voorstel te doen.

De heer *Ackersdijck* spreekt met erkentelijkheid over het uitgebragte rapport door de Comm. Het zoude hem leed doen indien hij, wiens voorstel daartoe aanleiding gegeven heeft, den schijn konde hebben, voor de vlijt daaraan besteed niet dankbaar te zijn. Wat den moed betreft, welke de heer *Voorduin* zeide dat vereischt werd, om een ontkennend antwoord als conclusie op de voorgestelde vraag uit te brengen, die komt Spr. niet zoo buitengewoon voor. Hij vertrouwt dat alle leden van dezen Raad met meerderen moed bezield zijn, dan hiertoe benoodigd was. Spr. heeft niet in wederlegging willen treden van vele argumenten, door de Comm. aangevoerd, zoo als b. v. dat de landman niet anders dan des Zaturdags de markt kon bezoeken: in ons land worden de meeste markten op andere dagen gehouden, en daarop komen de landlieden dan toch even goed als op onze weekmarkt. Spr. blijft er bij, dat de eenige grond om den Zaturdag voor alsnog te behouden is, dat onze weekmarkt in verband staat met zoovele andere weekmarkten. — Hij stelt nu als wijziging van de conclusie van het rapport een amendement voor, hetwelk luidt als volgt: „De Raad besluit, dat onoverkomelijke zwarigheden het ondoenlijk maken de wekelijksche markt op eenen anderen dag dan den zaturdag te bepalen en de twee andere punten der conclusie te laten vervallen.”

Dit amendement wordt daarop in omvraag gebragt, en met 18 tegen 3 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *M. v. Cleeff*, *Nahuys* en *v. Lier*. (De heer *Jongeneel* had de vergadering verlaten).

De heer *v. d. Heuvel* deelt mede, dat de Comm. aan welke was opgedragen, om den Raad te dienen van cons. en advies ten opzigte der bedenkingen van Gedep. Staten op de rekening over 1852, gereed is te rapporteren. — Wordt besloten, dit rapport ter secr. neder te leggen en later te behandelen.

De openbare zitting wordt daarop gesloten en veranderd in eene met gesloten deuren.

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.